

Manel-Claudi Santos

La majoria de vegades la vida és massa idiota, avorrida o insubstancial —o tot plegat— perquè valgui la pena que li dediquem molt de temps. I molt manco que ens entretinguem duent-la a una novel·la o una pel·lícula. Mai he arribat a entendre del tot la mania —o l'obsessió— que tenen alguns per fer coincidir allò que en diuen vida amb allò que en diuen art. Normalment, la gent considera de més o manco qualitat un retrat o un paisatge segons el grau de semblança que tenguí amb el referent en què es fonamenten. Si parlem de biografies (un gènere que m'interessa més aviat poc) o d'autobiografies (em pot arribar a repugnar, més que res perquè sempre tendeix a considerar l'experiència de l'autobiografiat especialment important de cara a la resta de mortals), poden convertir en transcendents nimietats anecdòtiques sense importància. A veure: ¿què us interessa més, la vertadera i documentada història del príncep de Dinamarca o la ficció que es va muntar William Shakespeare a *Hamlet*? ¿Em voleu fer creure que us sedueix més saber què dinava el general Custer que no veure'l sota la pell d'Errol Flynn? És cert que el cine deforma la imatge dels personatges en què es basa, fins i tot la manipula; però, si no partim de la idea que tant el cine com la literatura o la pintura no són representacions naturalistes del món que ens envolta, potser no entendrem gaire cosa. Un exemple recent: *Nixon* d'Oliver Stone. A mi, personalment, m'a-

treu com a obra cinematogràfica, no com a possible biografia de l'ex-president nord-americà; com a descripció de l'ànsia de poder, no com a document històric. Stone actua com ho fan els bon inventors de ficcions i fa amb el personatge real el que li ve de gust per convertir-lo en un personatge purament cinematogràfic. Com Shakespeare amb *Juli Cèsar* o *Marc Antoni i Cleopatra*, posem per cas. I que ningú s'espanti: la pel·lícula d'Stone té més alè shakespearà que no adaptacions espúries com el darrer *Otel·lo* d'Oliver Parker. I si no em creis, mirau bé seqüències com l'enfrontament de

Nixon davant del retrat/fantasma de Kennedy o el sopar al vaixell, amb bistec sagnant inclòs. Sí, la realitat és poc apta per res més que no sigui esquivar-la. Un altre exemple: una cantant folklòrica es va casar l'any passat amb un torero, prèviament havia estat casada amb un boxejador; un any després, la filla de la folklòrica, producte del seu amor amb el boxejador, es casada amb un guàrdia civil. D'això en dic realitat pura i dura. Definitivament, m'estim més deixar-me enganyar per Oliver Stone. ■

Lo que queda de NIXON

